

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL NEMUMO
ŽEMUPIO POTVYNIŲ PREVENCIJOS IR PADARINIŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONIŲ
PLANO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP NR. 19-1268) (TAIS NR. 19-8974(2))**

2019-09-18 Nr.NV-2649

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekto rengėjas nurodo (atsižvelgiant į Projekto preambulę), kad Projektas buvo parengtas įgyvendinant Civilinės saugos įstatymo 9 straipsnio 5 punktą, nustatantį, kad *Vyriausybė, įgyvendindama civilinės saugos sistemos uždavinius, tvirtina valstybinį ekstremaliųjų situacijų valdymo planą*. Iš nurodytos įstatymo nuostatos matyti, kad Projektas nėra toks dokumentas, kurį pagal Civilinės saugos įstatymą yra pavesta (suteikti įgaliojimai) tvirtinti Vyriausybei. Tuo labiau, kad Vyriausybė, įgyvendindama nurodytą įstatymo nuostatą (t. y. Civilinės saugos įstatymo 9 straipsnio 5 punktą) jau yra patvirtinusi Valstybinį ekstremaliųjų situacijų valdymo planą Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 1503.

Vertinant galiojantį teisinį reguliavimą, manytina, kad Projekto preambulėje nurodytas jo priėmimo įstatyminis pagrindas yra netinkamas (ne tas), todėl turėtų būti keičiamas, o nesant kito įstatyminio pagrindo – toks Projektas negalėtų būti priimtas (priešingu atveju galėtų būti laikoma, jog Projektas priimtas nesant įstatyminio pagrindo ir pažeidžiant valdžių padalijimo principą bei Vyriausybės kompetenciją).

Taip pat pažymėtina, kad „Konstitucinis Teismas, aiškindamas konstitucinį teisinės valstybės principą, savo aktuose ne kartą yra konstatavęs, kad <...> poįstatyminiai teisės aktai negali prieštarauti įstatymams, konstituciniams įstatymams ir Konstitucijai; *poįstatyminiai teisės aktai turi būti priimami remiantis įstatymais*; poįstatyminis teisės aktas yra įstatymo normų taikymo aktas nepriklausomai nuo to, ar tas aktas yra vienkartinio (*ad hoc*) taikymo, ar nuolatinio galiojimo (Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d., 2004 m. kovo 5 d., 2004 m. gruodžio 13 d., 2005 m. vasario 7 d., 2007 m. gegužės 5 d., 2007 m. rugpjūčio 13 d., 2007 m. rugsėjo 6 d., 2009 m. balandžio 29 d., 2009 m. spalio 8 d. nutarimai).

Be to, vertinant Projekto rengėjo argumentus, nurodytus lydimojoje medžiagoje, kodėl siekiamos įtvirtinti priemonės negalėtų būti įtvirtintos, pvz. Vandenių srities plėtros 2017-2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų plane, patvirtintame aplinkos ir žemės ūkio ministro 2017 m.

gegužės 5 d. įsakymu Nr. D1-375/3D-312, manytina, kad teisinių kliūčių tą padaryti nebuvo (išskyrus technines, organizacines administracines problemas, kurios galėtų būti pašalintos konstruktyviai sprendžiant susidariusias problemas).

2. Projekto rengėjas turėtų pateikti informaciją ne tik apie lėšų poreikį, pagal kurį Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažymoje nurodoma, kad reikės 29 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų, bet ir lėšų šaltinį, kurį turėtų įsivertinti ir suderinti su Finansų ministerija bei atitinkamomis atsakingomis institucijomis. Pažymėtina, kad Projekto 2 punkte nurodoma, kad Nemuno žemupio potvynių prevencijos ir padarinių likvidavimo priemonių planas (toliau – Planas) bus vykdomas iš atitinkamoms institucijoms patvirtintų bendrųjų asignavimų ir kitų lėšų, tačiau Projektą rengėjas nepateikia informacijos, ar atsakingi vykdytojai tokias lėtas turės ir galės skirti. Be to, kaip matyti, pvz. Žemės ūkio ministerija iš viso nesutinka būti atsakingu vykdytoju dėl tam tikrų priemonių vykdymo ir prašo ją išbraukti.

3. Teisėkūros principų atžvilgiu nėra tikslinga (ir pagrįsta) Projekte įtvirtinti pavedimą atsakingiems vykdytojams vykdyti priemonių planą, kadangi priemonių planas bendrąja prasme turėtų apimti suplanuotų priemonių ir veiksmų vykdymą, todėl siūlytina nurodyto teiginio Projekto 3 punkte atsisakyti.

Be to, atsižvelgiant į Projekto 3 punkto formuluotę, jog „kitoms institucijoms ir savivaldybėms siūlyti dalyvauti vykdant Plano priemones“, manytina, kad Projekto 3 punkto formuluotė ir Projektu tvirtinamo Plano priemonių atsakingų vykdytojų nurodymas savivaldybių atžvilgiu neatitinka teisėkūros aiškumo ir sistemiškumo principų, kadangi nurodytas Planas tampa neprivalomas (tik rekomendacinis), taigi ir nebūtinai vykdomas. Dėl šios priežasties Projektu tvirtinamo Plano, kaip teisės akto paskirtis ir realizavimo galimybės yra abejotinos.

4. Vertinant Plano priemones ir prie jų priskirtus atsakingus vykdytojus, Projekto rengėjas turėtų pagrįsti jų paskyrimą, taip pat įvertinti, ar apskritai prie vienos ar kitos priemonės toks atsakingas vykdytojas gali būti priskirtas. Pvz. yra numatytos priemonės dėl vietinių kelių, vietinės reikšmės kelio atstatymo, remonto, rekonstrukcijos ir vienu iš atsakingų vykdytojų yra nurodyta Susisiekimo ministerija, tačiau turėtų būti įvertintas Kelių įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje ir 5 straipsnio 4 dalyje įtvirtinto teisinio reguliavimo santykis su Plane planuojamomis priemonėmis ir atsakingais vykdytojais. Be to, Plane vartojamos formuluotės turėtų atitikti įstatymuose vartojamas sąvokas (apibrėžimus, kitas formuluotes).

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Eglė Izokaitytė